

GORIŠKA STRAŽA

zhaja vsako sredo opoldne, z Stane za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L, za incenzivno 20 L. Na naročila brez dopolnjenega računa se ne oziramo.

— Uredništvo in uprava: ul. Vetturini 9. —
— ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ. —

Vi ste kot neurje, val, ki s silo preko nas zamahne,
mi smo kakor skala, ki vselej ostane, kadar val izplahne.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 6 lir v visočini enega cm v enem stolpu.
— List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. —
— Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici. —

BOJI.

V bojih smo se rodili, v bojih smo vzrasli, v bojih živimo, — zato se tudi ne bojimo pogledati v obraz bojem, ki nas še čakajo. Akoravno se zavedamo, da ne bo posebno razveseljivo, kar bomo videli, vendar je brezdvomno potrebno, da včasih pregledamo svoje lastne pozicije, ter pretehtamo moč nasprotnikov.

Italijanski imperializem, ki nas je uklenil v meje, katerih si nismo sami želeli, je naš najnevarnejši sovražnik. Ne mislimo pa s to našo trditvijo izrekat kakih očitkov ali obtožb napram italijanski državi. Kakor smo že večkrat in na najmerodajnejših mestih povdgarili, smo se uklonili brez pridržkov dejstvu, da smo postali italijanski državljani. Kot člani kulturnega in zrelega naroda se zavedamo v polni meri, da smo državljani italijanske države in smo sprejeli vse dolžnosti in pravice, ki nam jih nalaga. In priznati moramo, da nas je tudi italijanska država, ki ima zelo svobodno ljube in velikodušne temeljne zakone, na usta svojih oficijelnih zastopnikov prevzela kot enakovredne in polnpravne sodržavljane.

Toda nekaj drugega je italijanska država — italijanski narod, s katerim smo mi v skupni državni zavezi in nekaj drugega je vladajoči režim, ki ne tlači veliko manj italijanskega ljudstva kakor nas primorske Jugoslovane. Vladajoči režim je pravi odsev osvajačnega italijanskega imperializma, ki hoče samo izžemati in gospodariti, ter se ne briga za kulturne, gospodarske in socialne potrebe širokih ljudskih plasti. Njemu je samolastni obstoj tako ljub in se ga oklepa s toliko sebičnostjo, da bi prej spravil državo v nevarnost kakor bi se sam umaknil.

In proti temu okrutnemu imperializmu, ki v svojih sredstvih ni prav nič izbirčen, se moramo mi bojevati. Njegov namen ni samo, da bi nas raznarodil in

si s tem nekako zavaroval svoje »confini naturali« (naravne meje), ker ve, da smo lojalni državljani. Njegov namen je marveč nas gospodarsko, socialno in kulturno zavojevati, ter napraviti iz nas otlopelo maso, katero bi lahko brez odpora izžemal in izmzogaval. Zato preplavlja naše pokrajine s svojim uradnim in delavstvom, ter meče naše ljudi na cesto. Zato vsiljuje svoja podjetja in trgovine, ter odjeda našim ljudem kruh. Zato nam ne da slovenskih ljudskih in srednjih šol, ter peha naš naraščaj v zaostalost in nevednost. Zato prepoveduje na poštah, železnicah, sodnijah, političnih uradih in drugod slovenski jezik, ter nam povzroča gospodarsko škodo in nas socialno ponižuje. Zato nam pošilja na hrbet fašiste, ter plaši in izbegava naše preprosto ljudstvo. Zato skuša zadnje čase pod krinko politične stranke zastrupiti naše vrste s fašistovskimi idejami ter nas tako podivjati in moralno upropasti. Zato cigani naše ljudstvo pri vojni odškodnini, ter nas gospodarsko uničuje. Zato nas duši z ogromnimi davki in drugimi bremenji, ter nas gmotno uničuje. Zato, zato in zato je vse gorje, ki nas davi in tlači. Proti temu sebičnemu imperializmu mora biti vsled tega v prvi vrsti naperjen ves naš odpor in naloga naših voditeljev in nas vseh je, da najdemo pota in sredstva s katerimi ga stremo ali se ga vsaj ubranimo.

Vemo, da je naš boj obupen, ker je neenak. Vemo tudi, da so nam veliko pokvarili naši komunisti, ki so z različnimi neuspešnimi poskusi n. pr. zadnja splošna stavka, odvzeli mnogim našim ljudem potrebno odporo silo. Toda uverjeni smo, da bodo naš boj umeli in nam sli na roko milijoni in milijoni italijanskega ljudstva, katere sedanji režim deloma ravnotako izkorišča in tlači k tlom kakor nas.

kred. banke v Gorici, naj jim plača njihove vloge v lirah v razmerju 60 lir za 100 kron, ter piše tozadevno: Podružnica »Ljublj. kred. banke« v Gorici je pošljala denar, katerega je prejela v Gorici od svojih vlagateljev v Ljubljano centrali, tako, da je imela ob času zamenjave kron v lire v Ljubljani okoli 5 milijonov kron, za katere bi morala podružnica v Gorici plačati lire v razmerju 60 lir za 100 kron. Na temelju Badoglijevih dekretov je »Ljublj. kred. banka« večji del teh kron prenesla o mezigosanim stanju v Gorico, vendar na to italijanska vlada ni hotela zamenjati niti teh pravočasno v Gorico prispelih kron, tako da še danes velik del aktiv goriške podružnice »Ljublj. kred. banke« obstoji iz mezigosanih kron. Nasprotno pa so goriški vlagatelji in zlasti naše goriške zadrage od banke zahtevale, da jim plača vloge v lirah v znanem razmerju. Nekatere stranke so banko tudi tožile, vendar je sodišče stranke v prvi instanci odbilo, češ da banka ne more plačati lir, katerih nikdar ni dobila, temveč samo krono. Kolikor mi je znano, spor v višjih instancah še ni odločen in verjetno, tudi ne bo, ker bo med tem »Ljublj. kred. banka« dobila zamenjavo svojih kronskih novčanic.

Kakor posnemamo iz nadaljnjih dr. Hacinovih izjavanj, dobi »Ljublj. kred. banka« 3 milijone lir, s katerimi bo izmenjala avstro-ogrske novčanic. »Jadranska banka« v Trstu, ki bi bila morala po dr. Hacinovem mnenju sigurno likvidirati, če bi ne bila dosegla izmenjave, ima pa dobiti 13 milijonov lir. »Razen tega je rimska vlada odstopila od svoje zahteve, da ji ima »Jadranska banka« vrniti 9 milijonov lir, katere je ob priliki zamenjave kron baje prejela preveč.« (Dr. Hacin.) »Jadranska banka« je dobila tedaj od italijanske vlade 22 milijonov, »Ljublj. kred. banka« pa 3 milijone lir, obe banki skupno tedaj 25 milijonov lir.

Končamo: Niti od daleč ne mislimo na to, da bi bili nevoščljivi imenovanim denarnim zavodom, ker se jima je posrečilo doseči izmenjavo kron. Saj vemo, da je med denarjem, ki se jim bo izmenjal, precejšen del denarja naših zadrug in drugih malih ljudi. Kljub temu pa ostane naše stališče v zadevi slejkoprej neizpremenjeno: da so bile primorske zadrage, ki so hrbenica slov. gospodarskega obstoja, pri izmenjavi sramotno izdane!

Politika.

Pri nas v Italiji se suče trenutno vse zanimanje politične javnosti okrog izjav, ki jih je podal min. predsednik Facta, ko se je predstavil parlamentu. Težišče njegovih izjavanj leži v stavku, da je treba osvoboditi državo vseh masilstev bodisi od leve, bodisi od desne. O tej krilatici se je debatiralo v poslanski zbornici, ki je šla

med tem že na počitnice, o njej se razpravlja v senatu, ki je najbrže včeraj zaključil svoje seje in o njej so obširno pisali tudi vsi časopisi, toda nikjer ni najti vere, da se bo pod sedanjo vlado tudi resnično izvedla: povodenj besed!

V Jugoslaviji imamo sedaj politične počitnice. Kraljeva dvojica je bila zadnje dni še vedno v Sloveniji, kamor so dospeli tudi večinoma vsi ministri, deloma radi vsesokolskega zleta deloma radi kronskega sveta, ki se je vršil v pondeljek, dne 14. t. m. Najnovejših poročil sicer še nimamo, ker je bil včeraj praznik in nismo dobili pošte, vendar se zdi, da se je v kronskem svetu razpravljalo v prvi vrsti o apanaži princa Jurija, ki se je pred kratkim vrnil v Beograd.

Najvažnejši politični dogodek v zadnjih dnevih, je bila konferenca entente v Londonu. Urediti je imela v prvi vrsti vprašanje nemške vojne odškodnine in njenega odplačila. Že koj v pričetku so se pojavila nasprotstva med Anglijo in Francijo, ker so bili prvi bolj za popuščanje, drugi pa neodjenljivi. Stavljeno je bilo več predlogov in koncem minulega tedna so že poročali listi, da se je dosegel sporazum. Najnovejša poročila pa pravijo, da so se pogajanja radi francoske neodjenljivosti razbila in so seje zaključene.

Domače novice.

+ PROŠNJA. Prostor v našem listu je zelo omejen. Navadno se nam nabere toliko gradiva, da moramo večkrat izpustiti marsikaj važnega. Ker je pa naša iskrena želja, da bi pritegnili k živahnemu sodelovanju tudi prijatelje iz Notranjske, Istre in Tržaške okolice, kjer je list že zelo razširjen in ker se hočemo potruditi, da napravimo list tudi v ostalem čim bolj raznovrsten, bogat in zanimiv, prosimo vse svoje stare in nove sotrudnike in dopisnike: sodelujte živahno in poročajte nam o vseh važnejših dogodkih, toda bodite kratki in jedrnat!

Uredništvo.

+ POZIV slovenskim učiteljem iz Primorske, ki služujejo izven pokrajine:

Ker se odprejo na Primorskem nekatere šole in ker vlada veliko pomanjkanje učiteljev na splošno, zlasti pa radi tega, ker je vpoklicano veliko število mladih slov. učiteljev k vojakom, pozivljamo slovenske učitelje, ki služijo izven pokrajine, da storijo potrebne predpisane korake za povratek in se obenem javijo podpisnemu društvu.

Politično društvo »Edinost« v Gorici.

Izmenjava združnega denarja.

V zadevi glede izmenjave združnega in bančnega denarja, ki je vzbudila med našim ljudstvom obče ogorčenje, kateremu je dal duška v zadnji številki našega lista dr. Besednjak, se je oglasil v št. 179 in 180 »Slov. Naroda« dr. Janko Hacin. Kakor znano se je udeleževal dr. Hacin kot finančni izkušenec jugoslovanske vlade raznih meddržavnih posvetovanj in konferenc, med drugim je prisostvoval tudi jugoslovansko-italijanskim pogajanjem v Rimu in St. Margheriti.

Dr. Hacin je na glasu kot izboren finančnik. Njegova članka v »Slov. Narodu« pričata, da je o perečih finančnih vprašanjih med Italijo in Jugoslavijo dobro poučen in marsikatero zanimivost izvememo iz njila. Glede izmenjave bančnega

in združnega denarja se pa brani na sličen način kakor dr. Rybar. Tudi on vali glavno krivdo na jugoslovansko vlado, ki baje ni dala jugoslovanski delegaciji potrebnih navodil in na člen 215. senzeremenske mirovne pogodbe. Kljub vsem finim juridičnim modrovanjem pa stojimo mi še vedno pred usodepolnim, težkim dejstvom: bankam je bil njihov avstro-ogrski denar izmenjan, našim ubogim zadrugam pa ne. Odkrito in odločno vprašanje, ki ga je zastavil v zadnji številki »Goriške Straže« dr. Besednjak, obstoja še nadalje.

Dr. Hacin omenja nekam ozvolovljen v svojem poročilu v »Slov. Nar.« tudi dejstvo, da so nekatere zadrage sodnijskim peticijam zahtevale od podružnice Ljublj.

Dan plačila.

Na severni strani arenšrenskega gra da je samovala sobica z enim samim, malim zamreženim oknom, v katero je bilo mogoče priti po ozkem hodniku in skozi nizka hrastava vrata. Vrata so bila vedno skrbno zaklenjena, le neka starejša ženska je hodila vsak dan skozi nje in se čez nekaj časa zopet vračala.

Bila je to sobica, nizka, obokana, majhna, da si se mogel jedva obrniti v nji, podobna samostanskim celicam, v kateri je bila hranjena Polonca od prvega dne, ko je prihrumel z njo tuji jezdec skozi grajska vrata, so jo takoj zaklenili pred radovednimi očmi. Prvi hip se je onesve stila. Ko se je prebudila, je zagledala staro žensko poleg sebe, ki ji je stregla. Njenega imena ni slišala nikoli. Ko se je spomnila na svoj položaj in se domislila, kje se nahaja, se je bala vsak čas trenutka, da vstopi v sobico on, ki ga ne mara, posebno danes ne, ko si hoče s silo vzeti dozdevne pravice, ki mu jih ne daje nihče.

Domotožje in ta bojazen sta se združila v nji v tako grenko občutje, da se ni mogla vzdržati grenkih solz, ki so ji začele teči po bledem licu. Par dni ni ne pila, niti jedla, še spanca si ni mogla priklicati na lepe oči, samo solze je pretakala.

V tem se je nekoliko pomirila. Od stare žene je čula, da kmetje oblegajo grad. To ji je dalo upanje, da bo morda rešena. Spomnila se je tudi na Štefana, če je morda med borilci. Toda le ena misel nanj jo je vznemirjala nekoliko, dasi je od tedaj, ko se ji je porodila prvič, že zelo pobledela. Štefan morilec? Saj ni mogoče! Saj to ni tako! Molila je, da bi ji Bog odvzel to muko. V molitev njeno pa so se mešale različne prikazni, pretekle in bodoče, ki so ji jemale počitek in spanec. Molitev je nehala, prikazni pa niso vgasnile, le še bolj živo so stale pred njo.

Bila je bolna. Legla je na posteljo in ni mogla vstati. Videla je staro ženo pred seboj, ki ji je ponujala vina, a hkratu se je pretvorila babura v čudno pošast, ki jo je hotela zadaviti.... Bila je z rokami, pre-

metavala se in se hotela ubraniti. Drugič je sedela doma na vasi med fanti in dekleti in pela domačo pesem... To pesem je slišal tudi Štefan. Ona pa tisti hip ni imela nobene želje več, živela je svoje posebno vročično življenje. Le stara žena je še slonela od nji, vsi drugi na gradu so jo že zdavnaj pozabili.

—

V gradu je vladalo trudno ozračje. Hlapci so se udali v svojo usodo, kleli so zdaj gospodarja, zdaj kmete, podajali se lenobi in pili. Nekateri so zagreblili svoje cekine na dvorišču.

Grof je bil nervozen. Njegovo omalovaževanje kmečke vojne se je spremenilo v strah. Hodil je iz kota v kot kot vjeta zver, razmišljal, kaj je storil kmetom slabega in kako bi se ognil svojemu pogonu. Niti ena prava misel se mu ni porodila Vse prazno. Vse brez upanja.

V tem je stopil v sobo njegov najzvestejši hlapec Jurij.

»Kaj je novega?«
»Grad spodkopujejo!«

»Grad? Tedaj mislijo še nocoj?... Ali kje so hlapci, kje so praseta zaspana? Ali jih zato plačujem?«

»Polpijani so, gospod!«

»Pobijem jih!« je popadel meč, a se je premislil, vedoč, da bi sam pri pijanih hlapcih slabo naletel. Povesil je glavo in dejal: »Prav je imel Kaporjak.«

Hlapec Jurij se je tedaj predrznil izreči: »Najbolje bo, udajmo se, gospod!«

Grof se je predrnil. »Ne!« je siknil na to. »Udati se, je toliko, kot zapisati se sramotni smrti....«

V tem so se odprla vrata in vstopila je stara žena od Polonce. Samo oster vprašujoč pogled jo je premeril, nato je dejala: »Ono dekle je močno bolno; kaj naj storim?«

»Ono dekle?« Grofu je v hipu šinila misel v glavo. »Vsak naj gleda za svoje življenje«, je mrmral in odpravil hlapca, nato se je ogrnil v dolg plašč in sledil po par ozkih hodnikih za staro ženo v sobico.

(Dalje),

+ **REDEK SUČAJ.** Zlato poroko sta obhajala te dni Peter in Lucija Komeč v Kronbergu. Na mnogo leta!

+ **NAŠIM DRUŠTVOM.** — Živalen delavec na izobraževalnem polju na deželi nam piše: Splošno imajo naši ljudje o društvenem namenu in delovanju čisto napačne pojme; večidel mislijo, da ima vsako društvo le namen zabavati in razveseljevati svoje člane. In tako mislijo, da društvo deluje dobro le tedaj, če pridedi kar največ veselja na leto. Toda poudariti moramo resnico, da so redka društva, kojih namen po pravilih bi bil samo zabava in razveseljevanje članov. Društva imajo po pravilih navadno predvsem izobraževalni namen; imajo dolžnost skrbeti za srčno, umsko in moralno izobrazbo; vzgojiti ljudstvo k značajnosti in živi narodni zavesti. Društvo mora narediti člane v vsakem oziru boljše, ne pa slabše, če ne društvo sploh nima pravice, da obstoji. Tudi iz gospodarskih ozirov ne moremo priporočati veselice za veselico; družinskega očeta to veliko stane in mladina se navadi namesto treznosti, le zapravljanja in popivanja, kar je navadno proti društvenim pravilom. — V odboru naj bodo le dobri možje in mladeniči, ki jim je res na srcu sreča in napredek bližnjega. Žalibog velikokrat par malovrednih odbornikov ali društvenikov ovira društveno delo; njih namen je iskati le svoje časti, uveljaviti svojo nespametno trmo, če ne gre, pa skušajo povsod le škodovati društvenemu delu.

Za boljši prosep in napredek društva je potreba več predavanj, več poučnih razgovorov. Težkoča je seveda s predavatelji; manjka po deželi izobražencev, ki bi mogli prirediti članom predavanja. Pri nas prideta v poštev predvsem duhovnik in učitelj. Čeprav sta navadno oba preobložena z delom, vendar bi se dalo pri boljši volji precej napraviti. Treba je seveda tudi med inteligenco več zanimanja in študiranja sodobnih vprašanj. Za povzdigo srčne izobrazbe in tudi narodne zavesti je važno petje. Tu se bridko čuti pomanjkanje dobrih pevovodij. Snovi za predavanja bi ne zmanjkalo. Vzemimo za zgled samo slovensko slovstvo. Ali bi ne bilo lepo, če bi poznali naši ljudje nekoliko natančneje naše kulturne delavce, njihova dela in spise, razvoj naše književnosti od Trubarja do danes? Ali bi se ne vzbudilo s tem veselje in zanimanje za čitanje in razumevanja naše knjige? Trubar, Vodnik, Prešeren, Slomšek, nadalje slovenski klasiki do modernih, koliko zanimivih predavanj bi bilo, združenih obenem s petjem ali deklamacijami pesnikovih del, ali s pripovedovanjem vsebine kakega njegovega spisa. Neizčrpen vir za predavanja ima zgodovina, ze mljepisje, posebno z ozirom na nove državne tvorbe. Najbolj aktualna je danes rešitev socialnega vprašanja, kako zboljšati in izpremeniti gmotni položaj človeštva. Tu ima izobraženec neizčrpen vir snovi za svoja predavanja. Društveno življenje bi bilo potreba poglobiti v navedenem smislu; inteligenti naj se zavedajo svojih dolžnosti! Če se usmerijo naša društva po teh vidikih potem bodo postala res nekaka kulturna središča in zarišča naroda in ga vodila k društvenemu in gmotnemu napredku.

+ **VSESOKOLSKI ZLET V LJUBLJANI.** ki se je pričel pravzaprav že pred več kot tednom dni, ter je dosegel svoj vrhunec zadnje nedelje dne 13. t. m. je sijajno izpadel. Udeležba je bila naravnost ogromna in po splošnem zatrjevanju Ljubljana kaj takega še ni videla. Mednarodnih tekem so se udeležili čehoslovski, jugoslovanski, francoski luksemburški, belgijski in alžirski telovadci. Prvenstvo so odnesli Čehi. Zadnje dneve je obiskala zlet tudi kraljeva dvojica.

+ **SLOVANSKI ORLOVSKI ZLET V BRNU.** Skoro istočasno kot vsesokolski zlet v Ljubljani se je vršil v Brnu zlet slovanskih »Orlov«; udeležile so se ga tudi kršćanske telovadne organizacije drugih narodov kot francoske, belgijske in druge. Kakor poročajo časopisi je bil »orlovski« zlet sijajna manifestacija slovanske in kršćanske misli. Iz Jugoslavije je pohitelo na zlet okrog 1200 »Orlov«, »Orlic« in njihovih somišljenikov. Med častnimi predsedniki zleta je bil tudi francoski maršal Foch. Po došlih poročilih je dosegla »orlovska« misel tudi med Hrvati že zelo lepe uspehe.

+ **DRUŠTVOM:** Vsa društva se opozarjajo, da bo imelo akad. fer. društvo »Adrija« v kratkem po deželi sledeča predavanja: O narodnem gospodarstvu, o združnistvu, o zemljiški knjigi, o porodni higijeni in o kužnih ter spolnih boleznih. Društva, ki bi želela, da se vršijo eno teh velepomembnih predavanj v njih področju, se naprošajo, da se takoj javijo na naslov: akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici, kavarna »Adriatico«.

+ **DIJAŠKI PROSVETNI TEČAJ,** združen z izletom na Nanos, ki je bil vsled vsesokolskega izleta odložen, je definitivno odločen za dneve 27., 28. in 29. avgusta. Ker bodo stroški razmeroma majhni, bo omogočena udeležba vsemu dijaštvu. Natančnejša poročila slede. Akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici.

+ **HRANILNICE,** ki reflektirajo na garancijski fond, (glej prilogo št. 4. »Gospodarskega lista«), na pošljejo po v isti prilogi danem navodilu napravljene bilance Višjemu zakladnemu nadzorstvu v Trstu. Spremljevalni dopis naj se glasi približno tako-le: V prigibu pošilja podpisana . . . bilanco z dne 19. aprila 1919, napravljeno po navodilih odloka z dne 9. XII. 1920, št. 1883 oz. min. naredbe z dne 1. II. 1922 v potrditev, da bi dosegla vladno garancijo za izkazano zgu-bo lir . . . Pečat in dva podpisa. Za natančnejša navodila naj se obrnejo zadruga do Zveze. Ta zadeva je nujna in važna, zato naj se zadruga prav gotovo in čimprej odzovejo temu vabilu.

+ **SVETIŠČE NA SVETI GORI VSTAJA IZ RUŠEVIN.** — Prepričani smo, da bo Marijine častilce razveselila naslednja novica. — Dne 1. avgusta je dobila Sv. Gora dva mala zvonova (skupaj 508 kg) vilita iz kosov razbitih starih zvonov, najdenih pod ruševinami, — v spomin na nekdanjo krasno zvonjenje. — Zvečer 1. avgusta ju je pripeljal na sv. Goro posestnik Alojzij Komeč iz Gorice in to brezplačno, za kar mu bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala. Ker je bil ta dan začetek porcijunkelskih odpustkov, je bilo na sv. Gori precej pobožnih romarjev — ki so z solzami veselja pričakovali novih zvonov. — Še večje je bilo njih veselje ko so bili zvonovi postavljeni na provizoričen oder in so v izbranem potrkavanju pozdravljali Svetogorsko Kraljico. Drugi dan pa ju je blagoslovil samostanski predstojnik. Tako da sta že lahko vabila k deseti sv. maši. A ta dva mala zvonova sta samo »predhodnika« štirih velikanzvonov (skupaj 10.900 kg.) ki bodo priromali na sv. Goro v začetku septembra, da sprejmejo dostojno čudodelno podobo Matere Božje prve dni meseca oktobra.

+ **D'ANNUNZIO PONESREČIL.** V nedeljo 13. t. m. proti polnoči je Gabriele D'Annunzio v svoji vili Cagnacco ob Gardskem jezeru padel iz nekega okna dva metra visoko na vrt ter si je prizadel precejšnje poškodbe na glavi. Kako je prišlo do nesreče poročila ne vedo. Zdravniki so ugotovili da ni nobene resne nevarnosti. Kakor poroča »Piccolo« je dostop v vilo tudi najboljšim znanem zabranjen, ter se ne more dobiti nobenih točnih poročil. Nesreča je vzbudila v Italiji veliko pozornost, toda je po »Piccolu« precej skrivnostna.

+ **LORD NORTHCLIFFE.** V torek 14. t. m. zjutraj je umrl v Londonu znani Lord Northcliffe, ki so ga imenovali tudi »Napoleona časnikarstva«. Bil je lastnik mnogih največjih angleških časopisov, ter je imel mnogokrat usodepoln upliv na angleško javnost. S svojim časopisjem je veliko pripomogel, da je Anglija stopila v svetovno vojno. Star je bil 57 let; začel je s prav skromnimi sredstvi, toda njegove izredne zmožnosti njegova energija in brezobzirnost so mu pripomogle do silnega bogastva in lastništva mnogih največjih svetovnih listov.

+ **ODMEVI KRNSKIH DOGODKOV.** V zadnji številki »Gor. Straže« smo odločno obsodili okoliščino, da onih 5 mladeničev, ki so bili vsled krnskih dogodkov aretirani, ni bilo izpuščenih kljub temu, da se jim po osemtedenski preiskavi ni moglo ničesar dokazati. Kakor se sedaj poroča, so bili ti mladeniči minul teden izpuščeni na svobodo. Proti trem je vložil kraljev prokurator tožbo na podlagi §§ 402, 404 št. 9 (tatvina izvršena v družbi) kaz. zak. ter §§ 63 in 424 št. 3 (poškodba javne stavbe) kaz. zak. z uporabo §§ 54 in 55 (obtoženci, ki niso dovršili 14 oziroma 18. leta). Ivančič in Bajt sta tožena na podlagi §§ 63 in 424 št. 3 kaz. zak.

+ **SUROVOST.** Kakor poroča »E-dinost« so mladeniče, ki so bili do prejšnjega tedna zaprti radi krnskih dogodkov, v zaporu pretepali. Tudi so bili pri izpraševanju mnogoštevilnih prič zelo strogi in je neka priča baje jokala. Po-trudili se bomo, da bomo dobili v stvari točna poročila, ter bomo potem poskrbeli, da bodo prišla potom poslancev na pristojna mesta. Res, ali smo med Culukafri ali v kulturni državi?!

+ **NOVA NASILSTVA FAŠISTOV.** V nedeljo dne 13. t. m. so imeli v Ravnah, obč. Bate, pri županu Pirihu tombolo s plesom. Kako je prišel ples k tomboli, tega sicer še ne vemo, vendar se nam zdi, da je bil popolnoma brezpotreben in bi bil lahko odpadel. Povemo samo, da če se bodo naši ljudje še nade-

lje udajali plesni norosti, jih mi tudi proti fašistom ne bomo branili. Prosimo, naj se to našo opazko v polni meri upoštevajo. Sedaj pa k zadevi sami: Prireditve so se udeležili tudi nekateri fašisti (okrog 10 po številu), ki so takoj ob pričetku začeli nadlegovati občinstvo. Najprvo so zahtevali, da se mora na veseljenem prostoru razobesiti italijanska trikolora, potem so silili godbo, da mora zaigrati fašistovsko himno, pozneje so rogovili okrog naših ljudi, jih psovali s »porchi ščavi«, ter tudi z dejanskimi napadi skušali izzvati pretepe in izgrede. Le miroljubnost in naravnost ovčji pohlavnosti občinstva se moramo zahvaliti, da ni prišlo do hujšega in ni bilo povoda, da bi se kobariški dogodki ponovili na banjski planoti. Navzoči varnostni organi so početje fašistov mirno gledali in s amo izjavljali, da niso isti še ničesar takega zagrešili, vsled česar bi jih morali aretirati. Lepi varnostni organi, ki dopuščajo, da peščica tujecev več ur zaporedoma izziva in žali par stotin domačega prebivalstva! Ali ni to vnebovpijoči škandal?!

+ **Čudna so pota italijanske pravice.** Kako se je zgodilo v Trstu z onimi tremi fašisti, ki so bili obtoženi, da so ob belem dnevu s silo odpeljali iz mesta komunističnega črkostavca Müllerja, ter ga takorekoč pod varstvom karabinerjev ustrelili, veste? Bili so oproščeni in takoj izpuščeni na svobodo. Nekaj podobnega, akoravno ne tako groznega smo doživeli tudi v Gorici. V soboto 12. t. m. zjutraj je bil aretirani eden tukajšnjih glavnih fašistov geometer Olivieri, ker sta ga ovadla dva druga fašista, ki sta bila pred dnevi aretirana v Tržiču, ko sta peljala večjo množino želatine v Raveno, da jim je isto on izročil. V ponedeljek dne 14. t. m. je bila proti Olivieri-ju že razprava in je bil isti radi pomanjkljivosti dokazov oproščen.

+ **»NOVI ČAS«,** dnevnik kršč. socialnega delavstva v Ljubljani, je prve dni t. m. prenehal izhajati. Materijelne težkoče, v katerih životari delavstvo v Jugoslaviji, niso ostale brez posledice tudi za njegovo glasilko. Uverjeni smo pa, da je to samo mimoidoča kriza in bo neustrašeni borec za pravice trpečih in zatiranih kmalu zopet pričel s svojim uspešnim delovanjem.

+ **VOJNIM OŠKODOVANCEM V RAVNANJE!** — Po naših še porušeni vseh se ponujajo razne stavbinske zadruge, posebno iz Trevisa (Treviso). Da bodo naši ljudje vedeli, s kom imajo opravka, naj povemo, da je »Consortio Autonomo di Treviso« v republikanskih rokah, medtem ko je »Consortio provinciale fra Cooperative di lavoro di Treviso« katoliška zadruga, ki ima svoj urad na Travniku št. 20. v Gorici. Stavbinska zadruga »Consortio Carnico« je tudi v nepravih rokah. Zatorej: pozor, komu izročate dela! Opozarjamo pa še enkrat: oddajte vsa dela samo domačim zadrugam!

+ **ODBOR ZA OBNOVO GORIŠKE** s sedežem pri deželnem odboru razpisuje več magrad za obnovitev kmetijskih gospodarstev, industrijskih podjetij in zasebne nepremične lastnine, ki je bila poškodovana po vojni. Sredstva v to svrhu je dal na razpolago deželni-zemljiško-kreditni zavod v Gorici in pa zvezni kreditni zavod za obnovo beneških pokrajin v Benetkah. Natečaj zasleduje namen vzpodbuditi deželane k plemenitemu medsebojnemu tekmovanju pri vzpostavljanju kmetijskih gospodarstev, industrijskih podjetij in poškodovane zasebne lastnine na sploh. Nagrade so: več velikih in malih zlatih, srebrnih in bronastih svetinj za posameznike, ki so s svojim delom in pobudo pripomogli k obnovljenju cele poškodovane pokrajine, za občine, ki so na hiter in uren način uspešno prispevale k lastni ureditvi, ter za kmetijska gospodarstva, ki imajo nad 100 hektarjev površine in velika in srednja industrijska podjetja. Za srednja kmetijska gospodarstva, kojih površina znaša največ 100 hektarjev je razpisanih: 1 darilo a L 5000.—, 5 daril a L 2000 in 10 daril a L 500.—. Za mala industrijska podjetja, ki so le krajevnega pomena in sicer posebno v kmetijskem socialnem in združnem oziru je ravno tako razpisanih 16 nagrad: 1 darilo a L. 8000, 5 daril a L. 2000 in deset daril a L. 1000. Natečaja se lahko udeležijo vsi, ki so utrpeli škodo v Goriški deželi in v njej pridruženih okrajih. Kdor se namerava udeležiti natečaja mora predložiti svojo prošnjo odboru za obnovo Goriške s sedežem pri deželnem odboru v Gorici najkasneje do 30. decembra 1922. Celotni razglas prinese prihodnji »Gospodarski list«.

+ **RAZPISANA UČITELJSKA MESTA ZA TOLMINSKI OKRAJ.** — Civilni komisariat za tolminski politični okraj, zastopajoč okrajni šolski svet, razpisuje v smislu okrožnice z dne 22. septembra 1920,

št. 321-8848, izdane od Generalnega Civilnega komisarijata, natečaj za izpraznjena definitivna učiteljska mesta na ljudskih šolah tolminskega političnega okraja s slovenskim učnim jezikom: 1.) Stalno nameščena učiteljica na dvo- ali večrazrednih šolah v Breginju, Čezsoči, Iderskem, Soči, Sedlu. 2.) Učitelj-voditelj na dvo- ali večrazrednih šolah v Čezsoči, Dreženci, Iderskem. 3.) Učitelj-voditelj na enorazredni šoli v: Logu, Strmecu, Bukovem, Bavšici, Kamnem, Kal-Koritenci, Gorjah, Hladajuzni, Lojeh, Tol. Lomu, Lazu, Nemškemrutu, Otaležu, Orhku, Placini, Pečinah, Plužnjah, Podbeli, Poljubinu, Stržičih, Trnovem, Dol. Tribuši Volarjih, Zalazu, Zakojci, Zakrižu, Ponikvah, Robediščih, Rutih, Starem-selu. 4.) Potovalni-učitelj voditelj na šolah v: Laz-Čadrgu, Jagrščeh, Kanici, Jevšku-Ravnah, Polici-Vrhu, Selo-Logu, Temljinje-Lojeh, Vrsnem-Krnu. 5.) Definitivno mesto kateheta na slovenski petrazrednici v Tolminu s pogojem, da bo poučeval veronauk tudi na italijanski ljudski ter na meščanski šoli v Tolminu. K natečaju so pripuščeni samo učitelji z vsposobljenostno dipl. kot jo zahtevajo po stave in sedaj-veljavni pravilnik. Vdeležniki naj predložijo okrajnemu tolminskemu šolskemu svetu do 25. avgusta 1922 prošnje opremljene s krstnim listom, s potrdilom o italijanskem državljanstvu, s potrdilom o brezhibnem politično-moralnem obnašanju, z izjavo uradnega zdravnika o telesni sposobnosti, s tabelo o kvalifikaciji in sicer v dvojniki, ter z listinami glede učnih naslovov in odlokov prejšnjih imenovanj. Nadalje je na razpolago deset provizoričnih mest na slovenskih in dve provizorični na italijanskih šolah tuk. okraja. — Imenovanja začnejo teči s 1. oktobrom 1922. — Ako se kak učitelj na merava potezati za več mest obenem, mora za vsako vložiti posebno prošnjo. Prošnje začasnih, že poročenih učiteljic se za sedaj ne more vzeti v poštev.

+ **»OBNOVA GORIŠKE«.** Izšla je druga številka s prav zanimivo vsebino.

+ **SUSA.** Minuli in tekoči teden gospodarja v naši deželi moreča, neznozna vročina. Vse hrepeni po dežju, ki naj bi ohladil spaljeno ozračje. Zemlja je zlasti tam, kjer je bolj lahka in peščena, že povsem razsušena. Položaj hribovcev, kjer so že prvi pridelki, zlasti krma, bili zelo pičli, je naravnost obupen.

Danes zjutraj ravno malo prej predno smo list oddali v stroj, se je raznesla nad Gorico nevihta. Ko to pišemo, dežuje.

Dopisi.

VRTOJBA.

55 let je minulo, odkar živi in deluje naša »Slovenska Čitalnica«, vzgaja mladino, ji nudi zdravo in koristno benilo, jo vodi k varčnosti odvaja od vsega slabega in posurovelosti. Koliko se je spremenilo tekom 55 let: pretepi, razgrajanja, sovraštva in druge kuge naših vasi so zelo pojenjale. Bolj možata, bolj dostopna za vse dobro je postala mladina v naši »Čitalnici«. Zato kličemo starišem, naj pošiljajo svoje otroke v naše društvo, sebi, njim in narodu v korist! Ali veste, kdo je ustanovil našo »Čitalnico«? Bil je to zlatotomašnik č. p. Otočkar Cejan! Kot gimnazijec je s tov. Štefanom Faganelom, ki je umrl kot kurat v Biljah, in pa s tedanjim vrtojbskim kaplanom g. Može-tičem (ki je umrl na Mirenskem gradu) ustanovil l. 1876 naše društvo, ki deluje po načelih ustanovitelja že nad pol stoletja! Danes šteje 155 udov, premore okoli 1000 knjig, naročena ima 2 dnevnik, 2 tednika in 3 revije. Poleg tega ima 2 pev-ska zbora ter ženski in moški tamburaški zbor. — Sedanjí odbor je poklonil zlato-mašniku krasno sliko in mu kliče: »Slov. Čitalnica« mima ne zlata ne srebra. Kar ima, to Vam da: svoja srca, kamor ste vsejali zlata zrna kršćanstva in ljubezni do slov. naroda. Bog Vas živi, in blagoslovi, g. jubikant in oče našega društva, še mnoga, mnoga leta!

Odbornik.

MIREN. — (tarizejstvo in fiktakovstvo).

Znano je, da se je mirenska komunistična družba, ki slučajno »vlada« mirensko občino, v svojih maščevalnih instinktih, poskušala na razne načine znesti nad dr. B., ker je o priliki volilnih shodov za obč. volitve nastopil kot odločen nasprotnik neizvedljivega ter moralno in gospodarsko pogubnega komunističnega gibanja. Ker so ostala vsa majčkena in otročja šikaniranja brezupna, je sklenila dična komunistična družba z županom na čelu zadeti dr. B., v živo in mu je dala odpoved stanovanja. Tako je nastala pravda, ki jo je občina izgubila. Ker se pravde ne vršijo za slepo šafo, plača občina

za komunistično modro pamet par sto odvetniških stroškov. Bolj zanimivo kot pravda sama in značilno za naše občinske zastopnike pa je dejstvo, da je na sodnijski razpravi dne 6. julija t. l. odvetnik, ki je zastopal občino, po informacijah komunističnega simpatizanta župana spacapanu navajal, da občina potrebuje denarja za občinski urad prostore, v katerih ima stanovanje dr. B., ker je namenjena velika dvorana in prtiličju v kulturne vrste t. j. za društveno čitalnico in za knjižnico ter za vaje v petju in v glasbi. Lepo od komunističnega delavstva, ki trdi za kulturni napredek v občini, je bil rekel odvetnik. In kaj se je slišalo en mesec dni kasneje t. j. dne 4. avgusta v slavnem zboru slavnega komunističnega starešinstva? — Dična komunistična žigon in Tomažičič sta predlagala, naj se »Izobraževalno društvo«, ki ima v domu čitalnico in knjižnico, pevske in glasbene vaje, takoj vrže na cesto in izkrene z rakljo! Župan, ki je v konfliktu s društvom, kakor je rekel, ker se je društvo postavilo proti plesni norosti, katero je župan podpiral, je molče odpravil predloge svojih tovarišev in ni navedel besede, da bi jih zavrnil. Na sodnijski je postavil z izobraževalnim društvom doma bi je pa pomogel vreči na cesto. Ta temu nastopanju se pravi farizejstvo, fikcijsko ali švaga-švaga čez dva praga!

Neka nezaljubljenega je, da so se našli člani obč. starešinstva, ki so se obregnili na kulturno društvo in nekaj žalostnega, da se ni našel mož, ki bi imel pogum društvo braniti in nekaj še bolj žalostnega je, da sta dva člana društva zlezla pod mizo, ker sta se zbala komunistov, s katerimi so sklenili ob volitvah sramotno vzevo. Izjavljamo, da bomo smatrali kot pravi škandal in da bomo brezobzirno raztrinkali posamezne člane starešinstva v varnosti, če bi županstvo dalo izobraževalnemu društvu odpoved prostorov.

KANAL. — Obrtna nadaljevalna šola. Pričetek šolskega leta 2. januarja 1922. zaključek 30. junija 1922.

Poučevalo se je 10 ur na teden in sicer II. razred — ker so to menjajoči se razredi. — V prihodnjem šolskem letu bodo najbrže oba razreda odprta, ako se vpišejo okoliški vajenci. Skupno številno učencev in učenk vpisanih 45 in sicer 20 učencev in 10 učenk. Iz Kanalske okolice bi se lahko prijavilo še več vajencev, v vojne posledice so uničile njih učežnost. V bodoče se gotovo popravi ta nedostatek. Med letom je izstopila 1 učenka. Predavana sta bila dva učena »kot pošalca«. Redovanih je tedaj 42 učencev in sicer so štiri dovršili II. razred s prav dobrim uspehom (2 učenca, 2 učenki). Po vojni vsaj deloma urejena ljudska šola, da tudi obrtni šoli več naraščaja. Skupni odstotek obiska 91%. — Voditelj šole je učitelj Alojzij Verč, ki je poučeval očitno spise in strokovno računstvo. Protoročno in strokovno risanje je poučeval Znidaršič. — pred vojno provizorični ljudski učitelj. — V risanju — posebno strokovnem — so se odlikovali: Karmel Anton, Segalla Josip, Segalla Stanko, najbrže dva v kotlarski obrti, prvi pa v mizarstvu. Sploh je bil uspeh v strokovnem risanju dober in dela čast požrtvovalnemu učitelju, kar je dokazalo priznanje gledalcev. Vsak učenec je risal predmete spadajoče v svojo obrt in mnogi so napravili krasne vspuhe v zanesljivem razumevanju oblikovnih pojavov, velikostnih razmer in barvnih učinkov. Kovaški obrti se posvetilo 6 učencev, mizarški 12, krojaški 3, zidarški 6, krojaški 6. Za trgovino se je odločilo 9 učencev in učenk. Zastava šolskih izdelkov je bila v nedeljo, 16. julija od 10. ure pred, do 6. popoldne, ter je bila prav dobro obiskovana. Odprvil jo je g. župan, kot predsednik kuratorija s kratkim nagovorom. Za njim je voditelj v svojem govoru povdarjal med drugim — veliko važnost in pomen obrtnih nadaljevalnih šol posebno na deželi. Navzoč je bil edino kuratorij kanalskih šol in nekaj učiteljstva iz okolice. Posodje člani kuratorija iz Gorice so bili radno zadržani. — Končno moramo izraziti še posebno priznanje Ivanu Znidaršiču za njegovo požrtvovalno skrb pri poučevanju strokovnega risanja. Dosegel je lepe vspuhe samo z desnico, ker je vsled vojnih posledic ponesrečil pri železnici tako, da mu odrezali levico. To gospod je dovršil goriško učiteljske z dobrim uspehom, ki je pred vojsko začasni učitelj v Doberdolu, kjer so ga vsi radi imeli. Mladega učitelja so v 1914. oblekli v vojaško uniformo, bil je ranjen v vojski, odlikovan po častnik, a okrajni šolski svet ga noče imenovati ljudskošolskim učiteljem, ker je ponesrečil in zgubil levico. Upamo, da bo imel gospod Ivan Znidaršič lepe učne vspuhe, da si je strokovno popolnoma izobražen učitelj in bode gotovo bolj ume-

val svojo stroko kakor učitelji — vojni maturanti — da si mu je nesrečna usoda ugrabila levico. Pri sedanjem učiteljsstvu bi ga okrajni šolski svet v Gorici lahko imenoval vsaj začasnim učiteljem kjerkoli v okolici njegovega domačega kraja, kjer uživa popolno spoštovanje. Že iz človekoljubja bi bilo to lepo in pošteno delo usmiljenja. Ker je dosegel dobre učne vspuhe na obrtni šoli v Kanalu, jih gotovo doseže tudi na ljudski šoli s svojo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo.

ŠEBRELJE.
Dne 30. julija se je vršila tu šolska veselica, ki je nad vse pričakovano dobro potekla. Posebno je ugažjal občinstvu prizorček: Žabe, recitacija iz zgodb kraljeviča Marka: Sveta Nedelja in v igri Vraže: stara mamica in berač Jože. Tudi vse ostale vloge v igri so kazale dovolj življenja in zahtevane značaje. S pohvalo je omeniti tudi druge točke in petje. Pridni in vztrajni šolski mladini, ki nas je sedaj že tretjič po vojni presenetila s svojim nastopom kličemo: Le pridno dalje po začrtani poti! Vsem pa, ki so mladini pripomogli k temeljitemu naučenju vprizoritve, — naša prisrčna zahvala!

ZGONIK NA KRASU.
Dolgo so bili Zgoničani brez dušnega pastirja in želeli so si, da bi ga kmalu dobili. Ta želja se jim je kmalu izpolnila. Dne 7. t. m. je prišel k njim č. g. Peter Butkovič, znan po svojem kulturnem delovanju v raznih listih. Sprejem se je izvršil na zelo slovesen način od vsega občinstva. Pod slavalokom pred cerkvenimi kostanji so ga najprvo pozdravili č. g. sobratje iz sosednih župnij. Nato mu je voščila božjega blagoslova šolska deklica s poklonom krasnega šopka, prednica Mar. družbe pa ga je prosila pomoči in vodstva. Zelo lepo je bilo videti med svojimi starešini in cerkvenimi ključarji domačega g. župana, ki je pripeljal z openske postaje g. župnika in je v kratkem a lepem nagovoru sprejel novodošlega v občino. Solze veselja pa so zaiskrile v očeh vseh, ko je novi gospod spregovoril in povdaril, da prihaja kot duhovnik in sin slovenskega kmeta in delavca. Po slovesnem blagoslovu v cerkvi, se je razvila pri g. županu nepriljena zabava, kateri je mnogo pripomogel č. g. Filipič, ki je pripeljal g. župnika na novo mesto. Daj Bog, da bi dolgo ostal v naši sredi v blagoslovljenem trudu za cerkev in narod. — Dobili smo par dni pozneje tudi nove zvonove; polagoma izginjajo puščoba in žalostni spomini od nas.

Goriške novice.
+ **NOVA MAŠA V GORICI.** — Kakor smo že javili, je daroval v nedeljo dne 13. t. m. g. Mihael Grusovin svojo prvo sv. mašo v Gorici. Slovesnost se je vršila v cerkvi sv. Ignacija in je bila jako lepa. Cerkev je bila prenapolnjena; slavnostni govor je imel g. dekan Kren. Cerkveni pevski zbor je med sv. mašo pod vodstvom g. Doktoriča proizvajal Griesbacherjevo mašo »Mater admirabilis« s spremljevanjem orkestra. Krasno podana glasba je zelo dvignila svečano slovesnot. Po vojni je to druga nova sv. maša, ki se je darovala v še nepopravljeni cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

+ **BOMBE POKAJO.** Danes po noči je bilo naše mesto precej razburjeno. Okoli 2 ure popoldne je močan pok vzbudil večino prebivalstva iz najboljšega spanja. Kolikor smo se dozdej informirali gre za spor med fašisti in karabinerji, ki ima za ozadje neke čisto privatne zadeve. Neki fašist je vrgl na Kornu dve bombi, od katerih je 1 eksplodirala. Fašista so aretirali, druge nesreče ni bilo.

Odbor društva »Skalnica« ima dne 20. t. m. ob 5. pop. v društvenih prostorih, ulica Mamelli 5, sejo.

+ **POZOR PRED STEKLIMI PSI!** — Goriški urad naznanja: One osebe, katere je v sredo zvečer dne 26. julija ogrizel velik črn pes z nagobčnikom na Trgu Cesare Battisti (Ginnastica) in v njega bližini, a se niso še prijavile Higijeničnemu uradu via Mazzini št. 7, so naprošeni, da to v svojo korist nemudoma storé.

Notranjsko.
IDRIJA. — (Sr. Kanomlje).
Dne 5. t. m. je prišel oddelek vojaštva približno 30 mož gor. top. in 7 mul k hiši v Sr Kan. 7. Tam so se ustavili in tudi poveljnik je prosil za zajutrak, nakar mu je gospodinja tudi postregla z jajci in kavo. Ta čas so pa vojaki delali škodo zunaj na poljskih pridelkih, sadnem drevju in cvetličnem vrtu. Lahko se reče, da je bila

ta čas prava huda ura za imenovanega posestnika. Opomin od gospodarjeve družine ni nič pomagal, dočim bi komandantove resne besede prav gotovo imele uspeh. Jasno je, da tak komandant nima nobenega vpogleda v ljudstvo, ki se z največjim trdom tukaj preživlja poleg tega pa še plačuje ogromne davke krvnih in drugih vrst. — Od štev. 7. se poda oddelek naprej k drugemu posestvu tudi v Sr. Kan. 5. Med potjo so vojaki ves čas kamenje po strmem bregu valili in povzročili veliko škodo gozdnim nasadom. Ko so prišli blizu jim je šel posestnik-gospodar nasproti in komandant ga je vprašal, kod je pot v Idrijo. Gospodar jim je pokazal pravo pot in povedal, da se kamenje ne sme valiti, ko so se ravno takrat pasle tudi ovce spodaj. Ko je to povedal, potem so še-le začeli nadaljevati svoje delo, tako da se je moral posestnik takoj odstraniti, če ne bi bil lahko tudi on nesrečen. — Če nam javna oblast ne gre toliko na roko, da bi nas varovala proti škodam, bi vsaj želeli da bi vsaj škode ne delala.

Prosveta.
+ **MARTIN KRAPAN V BATUJAH.**
— Batujci so znano Govekarjevo igro »Martin Krpan«, ki je razmeroma težko vprizorljiva, izvedli z ozirom na razne težkoče v splošno priznanje. Naj navedem nekoliko podrobnosti. Razvinitje prvega dejanja je bilo v začetku dolgočasno, temu je bila vzrok prepusta izgovarjava besed. Dolgočasje je povečala že v začetku »Jerica« s pretiranim zavlačevanjem besed. Minister, izven onega, ki je predstavljal ministra za nauk in bogočastje, so sicer delno dobro izvršili svoje naloge. Minister za bogočastje bi bolje igral vlogo ministra finance, ker njegovim gibom in njegovo zadržanje niso pristojali tej ulogi. Čestitati pa moramo »Cesarju«, ki je takoj v začetku pokazal sposobnost. Proti koncu se je dejanje živahneje razvilo, le Katerinin nastop je bil premalo dostojanstven! Princa in pozneje Vladimirja nastop, sta dejanje zadovoljivo dokončala. — Priprosti, a pristen nastop Nežike v drugem dejanju je tudi pohvale vredn. Materi Krpanovi bi priporočal naj se drugič bolje maskira, ker njeno mlado lice ni napravilo vtisa na gledalca, tem manj še njeni mladostni gibi. Nastop Krpanovih tovarišev zelo dober, le polaganje vreč premalo maskirano: morali bi pokazati razliko moči med seboj in Krpanom. Prvi nastop Kobile, ki je pokazala samo glavo je bil zelo lep, drugi, pojav iste na odru tudi. Nadaljni nastopi na odru so prve pristne vtise pokvarili. Na stop finančnih stražnikov naravnost prisiljen Krpanov napram njim zelo dober v začetku a pozneje bi morali stražniki nemudoma izginiti, ker valjanje po tleh je vzbudilo sicer smeh, a ni bilo dobro igrano. — Nastop Krpanov v tretjem dejanju, moramo pa grajati. Prihod na kobilici v cesarjevo avdijenočno dvorano, ta izmišljotina je naravnost neokusna. Drugi igralci dobri, izven Jerice, katere efektirano zavlačevanje besed ni bilo na mestu. Drugič, Jerica, več vaje! — Slika v turškem taboru lepa. Boj zelo dobro imitiran. — Peto dejanje dobro. Le Jerica in

prihod Krpana na kobilici sta ga kvarila. Bolj primerno bi bilo, če bi se to dejanje vršilo pred carjevim dvorom, kjer naj bi množica pričakovala Krpana, kralja zmagovalca, ki bi med njimi prijezdil na svoji »Luci«. — Kljub kritiki naj se Batujci ne ustrašijo, vzamejo naj si jo le kot opomin na bodoče igre.
M. G.
+ **LAVRETANSKE LITANIJE:** zložil Vinko Vodopivec. Dobivajo se v Kat. tiskovnem društvu o Gorici. Te litanije so zelo lahke in melodijozne, so lažje kot prve, ki so izšle lanskega leta. Strokovna ocena pride prihodnjich. — *Cena: 1 komad 2 liri, kdor vzame deset komadov dobi enega povrh.*

Društva.
d **Bilje.** — Prihodnje nedeljo, dne 20. t. m. bo »Pev. zbor« ponovil Finžgarjev igrokaz s petjem v 4 dejanjih. Nastopili bodo tudi moški pevski zbor iz Bukovice in pevski zbor iz Prvačine ter tamburaški zbor iz Vrtojbe. Na vsopredaj je tudi bogat srečolov in šaljiva pošta. Zanimanje za to tako sijajno vspelo igro je velikanško, zato se pričakuje še večje vdeležbe kot pri prvi vprizoritvi.
d **OZELJAN.** — *Bralno in pev. društvo* priredi dne 20. avgusta t. l. veliko javno veselico na vrtu gostilne g. Fran Loversiča. Začetek točno ob 3 popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Po svetu.
p. **Ljenin ozdravel.** Reuterjev urad poroča iz Moskve, da je Ljenin popolnoma ozdravel in da prevzame v kratkem svoje uradne posle.
p. **Vseruski komunistični kongres.** V Kremlju se vrši kongres vseruske komunistične stranke. Na dnevnem redu so sledeče točke: Vprašanje zunanje politike, delo stranke v združništvu, pregled dela strokovnih organizacij na novi podlagi, agitacijsko in propagandno vprašanje, strankarska organizacija in sklicanje kongresa komunistične internacionale.
p. **Španski kralj na Bavarskem.** Kakor poročajo iz Madrida, potuje španski kralj Alfonz koncem meseca v Monako.
s **Češkoslovaška zastava na Adriji.** — Te dni je skupina češkoslovaških dijakov odplula na lastni motorni ladji iz bakerskega pristanišča. Pred odhodom so dijaki razvili na »Nirvani« češkoslovaško zastavo med petjem državnih himen. Bakersko prebivalstvo je priredilo ob tej priliki češkoslovaškimi dijakom navdušene ovacije.

Gospodinje
Ali zahtevate pri trgovcu kjer se strežete, vedno testenine »Pekatete«? Ako ne prosimo storite to vedno.

PODRUŽNICA
Ljubljanske kreditne banke
:: V GORICI, ::
Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzojavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnic
SHS kron
80 MILIJONOV.

CENTRALA:
LJUBLJANA.

Rezerva SHS
kron
64 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂—12 in od 3—5
Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje

s Ameriško posojilo Poljski. — Iz Varšave: Iz Newyorka je prispelo poročilo, da so odpotovali v Varšavo zastopniki bančnega konzorcija ki je pripravljeno dati Poljski posojilo v znesku 50 milijonov dolarjev. Posojilo je določeno za dobo tridesetih let. Zastopniki imajo nalogo s poljsko vlado skleniti zadevno posojilno pogodbo oziroma določiti pogoje izplačila in garancij.

s Izgon Nemcev iz Alzacije. — »Matin« poroča, da so francoske oblasti izgnale okoli sto Nemcev iz Alzacije in Lotaringije. Izgnani so bili tuji državljanji.

s Madžarska in Zveza narodov. — Budimpeštanski listi poročajo, da je poslal glavni tajnik Zveze narodov predsedniku madžarske vlade pismo, v katerem mu naznanja, da se bo na prihodnji seji sveta Zveze narodov razpravljalo o madžarski prošnji za sprejem v Zvezo narodov.

s Največja roža sveta. — Dosedaj največja znana roža se nahaja na otokih Filipinih, na pobočju vulkana Ipo. Ondotni prebivalci, ki rožo obožavajo, jo imenujejo Bo-o. Roža raste v približni višini 800 m nad morjem. Vzrok njene čudne velikosti so najbrže vulkanska tla, na katerih raste. Razovetena meri v premeru nad en meter in je težka okoli deset kilogramov. Ta čudna cvetlica uspeva baje na otoku Sumatra.

s »Celibat« čehoslovaške finančne straže. — Strokovni list »Vzajemnost« poroča da se imajo dosedanji predpisi o »celibatu« finančne straže nekoliko izpremeniti. Dosljej se ni smel finančni stražnik ženiti pred 28. letom, 50% pa jih je moralo ostati neoženjenih. Ta naredba se sedaj nekoliko izpremeni, tako da se odstotek neoženjenih zniža.

s Nemški dijaki kot železniški delavci. Iz Draždan poročajo, da je državni minister za promet izdal naredbo, po kateri se pripuščajo visokošolci v železniško službo kot delavci, zlasti v času zvišanega prometa. Dijaki dobivajo mezde neizkušenih delavcev.

TOČA. Kakor poročamo že na drugem mestu se je raznesla danes zjutraj nad Gorico težka nevihta s točo, ki pa v mestu ni napravila posebne škode. Tem žalostnejše vesti nam pa prihajajo iz okolice. Kakor izvemo, je današnje neurje silno gospodarilo po Brdih; napravila je zlasti po Kojškem in Števerjanu silno škodo. Vinogradi so uničeni.

Darovi.

DOBRODELNOST. — Za »Slovensko sirotišče«: Slavno županstvo Kojško 70 lir; županstvo Grahovo 70 lir; N. N. na št. Viški Gori 50 lir; županstvo Kred 40 lir. — Ob priliki poroke g. E. Skrabut in g. A. Simčič nabrali 40 lir 40 stot.

Z ŽAGE.

G. L. Kogoj, davčni uradnik iz Kobarida je, ozirom na zahtevo gđe učiteljice M. Furman, da je odstopila od tožbe, izplačal naši šoli 150 lir za ubožne otroke, za kar se krajni šolski svet in šolsko vodstvo srčno zahvalujeta.

PREGOVORI IN IZREKI O PIJAČI.

1. Preje se jih tisoč napije smrti, ko da bi eden žeje umrl. (Freidank).
2. Voda je najcenejša in pri tem najboljša (Grki).
3. Pijanost ni nič drugega ko prostovoljna norost.
4. Tisti ni vreden vina, kateri ga pije kakor vodo. (Seneka).
5. Preveč človek že lahko pije, toda zadosti nikdar. (Lessing).
6. Vino ne iznajde ničesar, le izblebetati zna. (Schiller).
7. Zakaj vina ne pijem? Jaz znam s svojimi možgani početi kaj drugega, ko da bi jih zastrupljal. (Edison).
8. Pijača vzame skrbi, pa le do jutri.

9. Kjer se prodaja pijača, se ne more prodajati kruh.

10. Vino, po meri pito, je za priletne ljudi, kar je mleko otrokom. Za mladino, ki še 20 let nima, je vino škodljiva pokvara. (Slomšek.)

Listnica uredništva. Pevma: Naznanilo prireditve društva »Soča« nismo prejeli.

Preklic *)

Preklicujejo se vse razžaljive besede izgovorjene od B. na volil. shodu v Dornbergu 8. I. 1922 proti g. Jožefu Saksida org. v Dornbergu.

Izjava *)

Podpisani obžalujem, da sem v hipnem razburjenju žalil gospoda Franca Ipavca, učitelja v Avčah dne 31. julija t. l. v gostilni g. Bajta v Ročinju in se mu zahvaljujem, da je opustil sodno postopanje proti meni.

Ročinj, 10. avgusta 1922.

Dugar Ivan, župan

*) Za članke pod tem naslovom je odgovorno uredništvo, le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Zadružna zveza

(prej Goriška zveza v Gorici)

vpisana zadruga z omejeno zavezo e osrednja organizacija vseh goriških zadrug.

Pisarna v Gorici

Corso Verdi št. 32, I. nadstropje

Urađuje ob delavnikih od 8. do 12. predpolne in od 2. do 4. popoldne. Ob sobotah in dnevih pred prazniki je urad popoldne zaprt.

Prodam ali zamenjam MOČAN VOZ »Pariser« z lahkim enouprenjnim. Terpin Alojz, Podgora 214.

SLUŽKINJO sprejme takoj davčni uradnik, via Pietro Zorutti 3, I. nadstrop. Gorica.

GRAMOFON bi rada kupila neka oseba. Ponudbe, Raštelj 25., pritličje.

IVAN KACIN

Gorica, Via Carlo Favetti 6.

(nasproti »Goriške Straže«)

Izdeluje orglje, harmonije, klavirje, popravlja, uglasuje. V zalogi ima različne harmonije, klavirje, violine, strune, tudi preigrane harmonije in klavirje. Oddaja tudi na obroke.

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože. — Perfekcioniran na dušnjaški kliniki.

Sprejema od 9—11 in od 3—7 ure.

Gorica (Piazza grande) Travnik hiše Paternoff.

NAZNANILO

Podpisani si usojam uljudno naznaniti sl. občinstvu tolminskega in kobariškega okraja, da sem odprl pri Sv. Luciji

VELIKO ZALOGO STAVBENEGA IN DRUGEGA LESA,

desk, tramov itd. — Za obilen obisk se priporočam, zagotavljam točno postrežbo z nizkimi cenami.

udani Alojzij Slamič, trgovec

Razglas.

Razpisuje se mesto strojnika pri občinski elektrarni v Ajdovščini. Plača po dogovoru. Prošnje s priloženimi pričevali naj se dološljejo županstvu Ajdovščina najkasneje do konec meseca avgusta 1922. — Županstvo Ajdovščina.

Pozor kleparji!

Občina Ajdovščina dá najnižjemu ponudniku popravo pločevinaste strehe na zvoniku. Ponudbe naj se dološljejo le sem najkasneje do konec meseca avgusta 1922. — Županstvo Ajdovščina.

Ruski violinist Vladimir Sevčenko odlikovan na konservatorju v Petrogradu razred (Auer) v Parizu (Lejeune) odpre violinski tečaj v Gorici z vsopredom in cenami Slovenske glasbene Maticice.

Za vpisovanje v vse razrede nasloviti na upravo »Goriške Straže« do 15. sept.

Gospodična zmožna slov. ital. in nemškega jezika išče službe kot blagajničarka ali prodajalka. Naslov pove uprava lista.

V sredini mesta je na prodaj MALA TRGOVINA. — Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

»Kmečka hranilnica in posojilnica v Podmelcu«, reg. zadr. z neom. zav. bođe imela dne 27. avgusta t. l. ob pol 12. ure predpolne v hranilničnem uradu svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Zadružnike vabi k obilni vdeležbi

Náčelstvo.

PRODA se obnovljena hiša s koncesijo gostilne. F. Breitenscher, Via Trieste 95.

MIZARKEGA POMOČNIKA izvežbane-ga v stavbeni stroki — sprejme takoj Franc Simčič, mizar Gonjače p. Kojško.

PO NAJVIŠIH CENAH KUPUJE srebrne krome in goldinarje. — Kupuje tudi staro zlato.

Josip Žigon, zlatar Gorica, Raštelj 8.

TOVORNI AVTO (camion) znamka »Fiat Wien« v najboljšem stanu, z lahkim rušilcem za težo 100 q se radi odpotovanja proda. Garaže Clansig, Piazza Bertolini 16.

Gorica - št. 20

TRAVNIK

(Piazza Grande)

Gorica št. 20

Videmska predilnica („Canapificio Udinese“)

Prodaja na drobno: vrvice in štrike iz prediva za vsako rabo, pasove in vrvice za blazinarje, dreto za čevljarje, platno za vreče, mreže iz predivo za ribarstvo itd.

Cene nizke.

Vajeti, vlačilce, biče za konje itd.

Cene nizke.

Velika zaloga na debelo po tovarniških cenah.

Gorica - št. 20

Piazza Grande

Gorica - št. 20.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Rymann, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izhira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

Pozor!

Na domačo tvrdko

Andrej Maurič

Pozor!

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.) GORICA

Velika zaloga ravnokar došlega poletnega sukna za moške in ženske obleke, raznovrstnega perkala zephirja ter velika izbira perila, cvilha, volne, žime, morske trave, vzmeti, izgotovljene postelje, ter velika izbira ođej. — Lastna krojačnica sprejema vsako naročilo izvršuje točno in po zmernih cenah.

Velika izbira izgotovljenih oblek.

NOTARSKI SUBSTITUT

DR. GRUSOVIN

je otvoril svojo pisarno v IDRJI v Gradu.

ANTON TERPIN in Comp.

nova zaloga

manufakturnega blaga

v Gorici, Via Rastello št. 10

se priporoča slav. občinstvu v mestu na deželi za mnogobrojen obisk.

Cene brez konkurence.

Na drobno! Na debelo!

Krojači! Nuđi se vam prilika izvežbanje se popolnoma v krojenju. Krove pove uprava »Goriške Straže«.

ABSOLVENT drž. dvorazredne trške šole, išče službe pri katerem podjetju ali bančnem zavodu.

Zmožen poleg nemščine tudi laščine ter strokovno izobražen.

Naslov pri upravi.

ZASTONJ

se mučite in iščete po ceni in dobi moko, otrobi, oves ter drugo specerijsko in kolonijalno blago ako niste še poskusili

pri J. LENASSI na Solkanski cesti

v neposredni bližini severnega kolodvora Vsak dan sveža sirkova moka. Pristni istrski tropinovec (žganje) vedno v zalogi.

Na novo razširjeno skladišče.

APNO.

Po najnižjih cenah prodajam živo apno. Na željo kupca pripeljem tudi na dom.

Andrej Rijavec

Trnovo pri Gorici št. 1.

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni

D. RA G. & A. DE LEO

Specialista spopolnjena na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja cervikalne kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.

GORICA, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzetta) N. 8

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem se preselil s svojo ključavničarske in mehanično delavnico iz Via Ascoli št. 7 v lastno hišo Via Vetturini št. 7 zraven »Goriške Straže«. Ob enem se priporočam za obila naročila.

E. Vovk

ključavničarski mojster in mehanik.

BRUNO SAUNIG - GORICA

Via Carducci 3 — Telefon št. 162 — Via Carducci 3

Usnje
Cevljarske in sedlarske
potrebščine
vrvi
Tržaški biči, bičevniki

Glavna zaloga za Goriško podpetnikov „Pell“ na debelo po tovarniških cenah.

Sveče, Kadila
Vosek

Nakupuje čebelni vosek po dnevnih cenah.

Na debelo!

Na drobno!